

04.11.2014

OPETUSLAUTAKUNTA
ESITYSLISTA
11 - 2014

KOKOUSKUTSU

Kokousaika 4.11.2014 klo 16.00
Kokouspaikka Opetusvirasto, Hämeentie 11 A, 3. krs, huone 324
Käsitellään Tällä esityslistalla mainitut asiat

Opetuslautakunta

04.11.2014

Asia	Sivu
OPETUSTOIMEN JOHTAJA	
1 Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta	1
2 Tämän kokouksen päätösten täytäntöönpano	2
3 Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen	3
4 Kaupungin viranomaisen päätösten seuraaminen	4
5 Lausunto kaupunginhallitukselle luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi koulutuksen rahoituksesta	5
6 Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi lukiolain, ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain, ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain sekä vapaasta sivistystyöstä annetun lain 4 §:n muuttamisesta	10
7 Opetuslautakunnan tekemän toimivallan siirtämistä koskevan päätöksen 14.12.2010 (§ 326) kumoaminen	16
8 Opetuslautakunnan tekemän päätöksen 14.12.2010 (§ 327) kumoaminen	17
9 Opetusviraston vuoden 2015 talousarvioehdotusta ja vuosien 2015–2017 taloussuunnitelmaehdotusta koskeva oikaisuvaatimus	18
10 Hankintaoikaisuvaatimus koskien psykologien ja kuraattoreiden työnohjauksen hankintaa	20
11 Opetuslautakunnan kokousajat kevätkaudella 2015	22
NUORISO- JA AIKUISKOULUTUSLINJA	
1 Opetuslautakunnalle osoitettu 10.10.2014 päivätty kirje	23
2 Selitys Helsingin hallinto-oikeudelle hallintoriita-asian johdosta	25
3 Hankintaoikaisuvaatimus koskien Stadin ammattiopiston ihonhoitosarjojen hankintaa (17 §)	28
4 Hankintaoikaisuvaatimus koskien koneiden hankintaa puuntyöstö- ja puutyösaliin Stadin ammattiopistolle (H081-14)	30

04.11.2014

OTJ/1

1

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätösehdotus

Opetuslautakunta päättää todeta kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi sekä valita jäsenet Katri Korolainen (Markku Hannula) ja Bernt Nordman (Peter Stadius) tarkastamaan tämän kokouksen pöytäkirjan.

Esittelijä

opetustoimen johtaja
Rauno Jarnila

04.11.2014

OTJ/2

2

Tämän kokouksen päätösten täytäntöönpano

Päätösehdotus

Opetuslautakunta päättää, että tämän kokouksen päätökset voidaan panna täytäntöön ennen kuin ne ovat saaneet lainvoiman, ellei erikseen toisin ole päätetty tai myöhemmin päätetä.

Esittelijä

opetustoimen johtaja
Rauno Järnala

3

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätösehdotus

Opetuslautakunta päättää, ettei se ota seuraavien viranomaisten tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

Opetuslautakunnan ruotsinkielinen jaosto

Opetuslautakunnan suomenkielinen jaosto

Kehittämisjohtaja

Nuoriso- ja aikuiskoulutuslinjan linjanjohtaja viikko 44

Perusopetuslinjan linjanjohtaja viikko 43

Ruotsinkielisen päivähoito- ja koulutuslinjan linjanjohtaja

Esittelijän perustelut

Kysymyksessä olevien päätösten otsikkotasoinen listaus jaetaan kokouksessa pöydälle ja päätökset ovat kokouksessa pöytäkirjanpitäjällä nähtävissä. Jaostojen pöytäkirjat ja viranhaltijapäätökset julkaistaan opetusviraston www-sivuilla:

<http://www.hel.fi/www/ojev/fi/paatoksenteko/opetuslautakunta/>

<http://www.hel.fi/www/ojev/fi/paatoksenteko/viranhaltijapaatokset/>

Esittelijä

opetustoimen johtaja
Rauno Jarnila

4

Kaupungin viranomaisen päätösten seuraaminen

Päätösehdotus

Opetuslautakunta päättää, ettei se ota seuraavan viranomaisen tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

Opetustoimen johtaja   viikko 43

Esittelijän perustelut

Kysymyksessä olevien päätösten otsikkotasoinen listaus jaetaan kokouksessa pöydälle ja päätökset ovat kokouksessa pöytäkirjanpitäjällä nähtävissä. Viranhaltijapäätökset julkaistaan opetusviraston www-sivuilla:

<http://www.hel.fi/www/ojev/fi/paatoksenteko/viranhaltijapaatokset/>

Esittelijä

opetustoimen johtajan sijainen
Outi Salo

5

Lausunto kaupunginhallitukselle luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi koulutuksen rahoituksesta

HEL 2014-012549 T 03 00 00

Lausuntoehdotus

Opetuslautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Yleistä

Toisen asteen rahoitusjärjestelmien uudistaminen siten, että rahoituksessa huomioidaan opiskelijavolyymien lisäksi suoritukset ja vaikuttavuus on sinänsä kannatettavaa. Opetuslautakunta kiinnittää kuitenkin huomiota muutamiin esitysluonnoksen ongelmallisiin ja jatkopohdintaa edellyttäviin kohtiin.

Valtionrahoituksen tulee perustua jatkossakin koulutuksen järjestämisestä aiheutuviin todellisiin kustannuksiin, eikä esitetyllä tavalla valtion talousarvioon. Rahoituksen enimmäismäärän päättäminen vuosittain valtion talousarvion yhteydessä heikentää koulutuksen järjestäjän näkökulmasta rahoituksen ennakoitavuutta ja pitkäjänteisyyttä.

Eri koulutusmuotojen rahoitusosuudet (perus-, suoritus- ja vaikuttavuusrahoitus) kokonaisrahoituksesta poikkeavat toisistaan. Syytä tähän ei ole esityksessä erityisesti perusteltu. Esimerkiksi vaikuttavuusrahoituksen esitetty osuus on ammatillisessa peruskoulutuksessa 6 % ja lisäkoulutuksessa 4 %, vaikka perustellumpana voitaisiin pitää vaikuttavuuden korkeampaa painoarvoa nimenomaan lisäkoulutuksessa. Mikäli erityisiä perusteita osuuksien vaihtelulle ei ole esitettävissä, osuuksien tulee olla kaikissa koulutusmuodoissa samat.

Perusrahoitus ja suoritusrahoitus

Perusrahoituksen osuus tulee nostaa yli puoleen kokonaisrahoituksesta. Kuten esityksessä on todettu, perusrahoituksen tarkoituksena on luoda ennakoitavaa (rahoitus)perustaa koulutuksen järjestämiselle. Nuorisotakuun toteuttamiseksi Helsinki on lisännyt viime vuosina ammatillisen koulutuksen opiskelijapaikkoja. Opiskelijamäärän kasvaessa opiskelijoiksi tulee entistä enemmän moniongelmaisia nuoria, joiden on vaikea kiinnittyä opintoihin tai mihinkään muihinkaan yhteiskunnan palveluihin. Perusrahoitus osaltaan kannustaa koko ikäluokan kouluttamiseen turvaamalla

rahoitusta myös silloin kuin opiskelija ei eri syistä saisi suoritettua tutkinnon osia tai suorittaisi niitä keskimääräistä hitaammin.

Rahoituksen perusteena käytettäisiin jatkossa erilaisia suoritteita (opiskelijatyövuodet, tutkinnot, tutkinnon osat), joiden yksikäsitteisyyttä ja ohjausvaikutuksia tulisi vielä pohtia. Esimerkiksi opiskelijavuoden käsite voi olla monitulkintainen, koska toisen asteen koulutuksessa ei ole lainsäädännöllä määritelty, kuinka monta työpäivää lukuvuodessa on. Tästä johtuen työpäivien lukumäärä vaihtelee eri koulutuksen järjestäjillä.

Rahoitus tulee esityksen mukaan perustumaan varsin vanhaan tietoon opiskelijavuosista, tutkintojen määrästä ja vaikuttavuuden kehityksestä. Esimerkiksi lukiokoulutuksen ja ammatillisen peruskoulutuksen perusrahoituksen pohjana käytettäisiin varainhoitovuotta edeltävää vuotta edeltävän vuoden toteutuneita opiskelijavuosia. Käytännössä siis perusrahoituksen pohjana olisivat kaksi vuotta vanhat opiskelijavolyymit. Helsingin kaupungin kaltaisille koulutuksen järjestäjille, joiden opiskelijavolyymi kasvaa, valtio maksaisi rahoitusta todellista opiskelijavolyymia pienemmän volyymin mukaisesti. Esityksen perustelujen mukaan tällaisille koulutuksen järjestäjille voitaisiin maksaa tarvittaessa harkinnanvaraista rahoitusta opiskelijavolyymin kasvun vuoksi. Tätä harkinnanvaraisuuden perustetta ei kuitenkaan ole varsinaisessa lakiehdotuksessa erikseen todettu, eikä sen myöntämisestä ole harkinnanvaraisuudesta johtuen varmuutta.

Vaikuttavuusrahoitus

Vaikuttavuusrahoituksen osuus kokonaisrahoituksesta tulisi olla enintään ammatillisen koulutuksen nykyisen tuloksellisuusrahoituksen osuuden eli enintään 3 % verran sekä ammatillisessa koulutuksessa että lukiokoulutuksessa. Vaikuttavuuden mittaamistavan ohjausvaikutuksia tulisi pohtia huolella, jos mitatun laadun vaikutusta kokonaisrahoitukseen nostetaan nykyisestä.

Vaikuttavuuden arviointi ja siten vaikuttavuusrahoituksen laskenta tulee esityksen mukaan pohjautumaan ammatillisessa koulutuksessa pitkälti nykyiseen ammatillisen koulutuksen tuloksellisuusrahoituksen laskentatapaan. Nykyinen tuloksellisuuden arviointitapa perustuu pitkälti siihen, kuinka suuri osuus koulutuksen järjestäjän opiskelijoista keskeyttää, kuinka suuri osuus läpäisee opintonsa ja kuinka suuri osuus läpäisyn lisäksi sijoittuu jatko-opintoihin tai työelämään. Helsingin opetusviraston tekemien koelaskelmien perusteella työllistymisen painoarvo on asetettu laskennassa niin suureksi, ettei ainakaan vertailtaessa pääkaupunkiseudun suuria monialaisia

koulutuksen järjestäjiä eroilla muissa osuuksissa eli esimerkiksi keskeyttämisten vähentymisessä ole suurtakaan vaikutusta mitattuun tuloksellisuuteen. Lakiesityksessä vaikuttavuuden arviointiin on lisätty erillisenä mittarina keskeyttämisten vähentäminen, joka perustuu koulutuksen läpäisyn kasvuun. Tämän painoarvo tulee kuitenkin koelaskelmien perusteella olemaan melko vähäinen. Epäselväksi on jäänyt myös se, miksi jatko-opintoihin pääsyn painoarvo on vaikuttavuutta mitattaessa selvästi pienempi kuin työllistymisen, vaikka ammatillisen koulutuksen tavoitteena ovat nämä molemmat. Tuloksellisuutta arvioitaessa työllistyneet ja jatko-opintoihin sijoittuneet tulisi asettaa yhdenvertaiseen asemaan samalla painoarvolla ja keskeyttämisten vähentymisen painoarvoa nostaa nykyisestä. Tällöin keskeyttämisten vähentämistä ei tarvittaisi ammatillisessa koulutuksessa uutena erillisesti seurattavana ja osittain päällekkäisenä mittarina nykyisen tuloksellisuusmittauksen kanssa.

Vaikuttavuuden arviointiin on lisätty uusina mittareina opiskelijahyvinvointikyselyn tulokset ja ammatillisessa koulutuksessa lisäksi työssäoppimis palaute. Opiskelija- ja työelämäpalautteen keräämisjärjestelmästä voi olla ongelmallista saada riittävän luotettavaa ja läpinäkyvää, jotta se voisi toimia rahoituksen perusteena.

Erityiskysymyksiä

Pääkaupunkiseudun ja erityisesti Helsingin näkökulmasta esityksen puutteena on, ettei rahoituksessa huomioida korottavana tekijänä vieraskielisiä opiskelijoita muutoin kuin valmistavan koulutuksen osalta. Helsingin kaupungin järjestämän ammatillisen koulutuksen opiskelijoista 17 % ja lukiokoulutuksen opiskelijoista 10 % puhuu äidinkielenään muuta kieltä kuin suomea tai ruotsia. Vieraskieliset opiskelijat pystyvät harvoin suorittamaan tutkinnon edellytetyssä kolmessa vuodessa. Sekä lukiokoulutuksen että ammatillisen koulutuksen perusrahoituksen opiskelijavuosia laskettaessa vieraskielisiä opiskelijoita tulisikin painottaa vieraskielisyyskertoimella, kuten nyt on esitetty painotettavaksi ammatillisen koulutuksen erityisopiskelijoita erityisopetuksen kertoimella.

Lukiokoulutuksen osalta on hyvä, että jatkossakin on tarkoitus myöntää koulutuksen järjestäjille rahoitusta erityisen koulutustehtävän perusteella ja että tämä rahoitus kohdentuisi vain niille koulutuksen järjestäjille, joille erityistehtävä on annettu. Nykyinen rahoitusjärjestelmä ei ole ylläpitäneutraali, sillä yksityisen koulutuksen järjestäjän yksikköhinta määräytyy järjestäjän sijaintikunnan yksikköhinnan perusteella. Näin ollen Helsingin kaupungin ylläpitämien lukioden erityistehtävistä maksettu yksikköhintakorotus on maksettu myös Helsingissä sijaitseville yksityisille lukioille, joilla ei ole

erityistehtävää. Esityksestä ei kuitenkaan käy ilmi harkinnanvaraisen rahoituksen tasoa eikä jakoperusteita. Lukiokoulutuksen erityinen koulutustehtävä ja rahoitus sille tulisi myöntää niille koulutuksen järjestäjille, joilla on vahva osaaminen ja kokemus erityisen koulutustehtävän järjestämisestä ja riittävät resurssit sen järjestämiseen valtakunnallisesti vetovoimaisella tavalla. Luontevaa olisi, että Helsingin kaupunki pääkaupunkina sekä pitkän kokemuksen ja erinomaiset tulokset omaavana usean erityisen koulutustehtävän kouluttajana jatkaa edelleen tätä toimintaa laajasti ja monipuolisesti.

Esityksen tavoitteena todetaan olevan mm. lisätä rahoitusjärjestelmän ennakoitavuutta, läpinäkyvyyttä ja selkeyttä. Opetuslautakunta toteaa, että esitetty rahoitusjärjestelmä on varsin monimutkainen ja hallinnollisesti työllistävä. Onkin hyvä, että esitykseen on sisällytetty siirtymäsäännöksiä, jotka koskisivat tosin vain ammatillista koulutusta. Vastaavantyyppinen siirtymäaika tulee määritellä myös lukiokoulutukseen.

Lisäksi opetuslautakunta toteaa, että esitysluonnokseen ei sisälly laskelmia esitettyjen muutoksien vaikutuksista koulutuksen järjestäjien rahoitukseen. Opetus- ja kulttuuriministeriö on julkaissut verkkosivuillaan rahoitusuudistuksen mallilaskelman. Laskelman perusteella Helsingin valtionosuudet toisen asteen koulutuksessa laskisivat tämän hetkisillä tiedoilla nykyiseen verrattuna noin 4 miljoonaa euroa eli noin 3 %. Laskelmien pohjatiedoissa on kuitenkin vielä suurta epätarkkuutta mm. tutkintoihin, tutkinnon osiin ja tutkinnon osien kertomiin liittyen. Vaikuttavuusrahoitukseen vaikuttavia opiskelijahyvinvointikyselyn ja opiskelijoiden työelämäpalautteen tuloksia ei ole myöskään käytettävissä. Näin ollen laskelmia voidaan pitää vain suuntaa-antavina.

Esittelijän perustelut

Opetuslautakunnalta on pyydetty lausunto kaupunginhallitukselle luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi toisen asteen koulutuksen rahoituksesta. Esitetyt lait ovat tarkoitetut tulemaan voimaan vuoden 2017 alusta.

Esityksen tavoitteena on uudistaa hallituksen rakennepoliittisen ohjelman päätösten mukaisesti toisen asteen koulutuksen valtionosuusperusteita ja toteuttaa vuoteen 2017 kohdistuvat valtiontalouden säästöpäätöksistä johtuvat rahoituksen muutokset sekä lisätä rahoitusjärjestelmän ennakoitavuutta, läpinäkyvyyttä ja selkeyttä.

Lukiokoulutuksen sekä ammatillisen perus- ja lisäkoulutuksen rahoitusjärjestelmiä esitetään uudistettavaksi siten, rahoitus määräytyy jatkossa pääasiassa tutkintojen/tutkinnon osien sekä opintoprosessien

laadun ja tehokkuuden perusteella. Kokonaisrahoitus ehdotetaan kaikissa koulutusmuodoissa jaettavaksi kolmeen erilliseen rahoitusosuuteen: perusrahoitusosuuteen, suorusrahoitusosuuteen ja vaikuttavuusrahoitusosuuteen. Rahoitusosuuksien keskinäiset painoarvot sekä niissä huomioitavat suoritteet vaihtelevat koulutusmuodoittain. Esityksessä alle puolet kokonaisrahoituksesta on nykyisen kaltaista opiskelijavolyymiin pohjautuvaa perusrahoitusta, jossa rahoituksen perusteena käytettäisiin kuitenkin jatkossa opiskelijamäärien sijasta opiskelijavuosia.

Hallituksen rakennepoliittisen ohjelman linjausten mukaisesti lukion sekä ammatillisen peruskoulutuksen tutkintotavoitteisesta opiskelijasta koulutuksen järjestäjälle myönnettävä perusrahoitusosuus rajataan enintään kolmeen vuoteen. Vuodesta 2016 alkaen lukion erityistehtävän rahoitus puolitetaan ja vuodesta 2017 alkaen lopetetaan valtionosuusrahoitus lukiokoulutuksen aineopintoihin ylioppilastutkinnon suorittaneilta.

Esityksen mukaan rahoituksen määräytymisestä koulutuksen järjestämisestä aiheutuvien todellisten kustannusten perusteella luovutaan ja valtionrahoitus muutetaan valtion talousarvioon perustuvaksi.

Esittelijä

opetustoimen johtaja
Rauno Jarnila

Lisätiedot

Tero Vuontisjärvi, kehittämispäällikkö, puhelin: 310 80295
tero.vuontisjarvi(a)hel.fi

Liitteet

1	Lausuntopyyntö
2	Luonnos koulutuksen rahoituslaiksi

6

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi lukiolain, ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain, ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain sekä vapaasta sivistystyöstä annetun lain 4 §:n muuttamisesta

HEL 2014-012576 T 03 00 00

Lausuntoehdotus

Opetuslautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Tavoitteet

Opetuslautakunta pitää tarkoituksenmukaisina niukkenevien resurssien ja kasvavien haasteiden olosuhteissa esityksen tavoitteita lukiokoulutuksen ja ammatillisen perus- ja lisäkoulutuksen järjestäjäverkon tiivistämisestä, entistä vahvemmista koulutuksen järjestäjistä, koulutuksen alueellisesta saavutettavuudesta ja yhteistyöstä koulutuksen järjestäjien kesken. Vahvoilla koulutuksen järjestäjillä on paremmat mahdollisuudet koulutustarjonnan monipuolistamiseen ja yksilöllisten opintopolkujen turvaamiseen kustannustehokkaammin, koulutuksen alueelliseen määrälliseen ja laadulliseen ennakointiin ja suunnitteluun sekä työelämän muutoksiin vastaamiseen ja koulutuksen laadun parantamiseen.

Päätavoitteena alueen ammatillisen koulutuksen järjestäjäverkkoa koottaessa tulisi olla, että alueella toimii monialainen, kaikki nuorten ammatillisen peruskoulutuksen ja ammatillisen aikuiskoulutuksen palvelut omaava koulutuksen järjestäjä, jonka palveluita täydentävät koulutustehtävältään profiloituneet pienemmät, mutta kuitenkin riittävän vahvat koulutuksen järjestäjät. Lukiokoulutuksen verkkoa koottaessa on tarkoituksenmukaista ja kustannustehokasta, jos kaikki alueen lukiokoulutuksen järjestäjät ovat riittävän vahvoja toteuttamaan laadukasta ja monipuolista lukiokoulutusta, tekemään yhteistyötä muiden lukio- ja ammatillisen koulutuksen järjestäjien kanssa ja kehittämään koulutusta.

Helsinki toisen asteen koulutuksen alueena

Esityksen mukaan koulutuksen järjestäjäverkko rakentuisi vahvoista koulutuksen järjestäjistä, jotka palvelevat laajan alueen tai väestöpohjan koulutustarvetta ja järjestäjien työnjako alueella on selkeä. Esityksessä jää epäselväksi, mitä alueella tarkoitetaan.

Opetuslautakunta toteaa, että toisen asteen koulutuksen järjestäjäverkkoa koottaessa Helsinkiä on tarkasteltava omana

alueenaan ja toisaalta osana pääkaupunkiseutua ja koko Uuttamaata. Ruotsinkielistä järjestäjäverkkoa koottaessa on huomioitava erityisesti koko Uusimaa ja pääkaupunkiseutu. Helsinki poikkeaa muusta Suomesta, Uudestamaasta ja myös pääkaupunkiseudusta elinkeinorakenteen, koulutuksen järjestäjäverkon ja opiskelijamäärän volyymin osalta. Helsingissä on huomattavasti enemmän kuin muualla työpaikkoja, koulutuksen järjestäjiä ja opiskelijoita. Näistä syistä johtuen Helsinki muodostaa oman alueensa.

Helsingin elinkeinorakenne on monipuolinen, eikä mikään päätoimiala nouse muita hallitsevampaan asemaan. Palvelualojen kokonaisuus kaikista työpaikoista on lähes 90 %. Tukku- ja vähittäiskauppa oli suurin työllistäjä 16 prosentin henkilöstömääräosuudella vuonna 2012. Heti kaupan jälkeen sijoittuivat 11–14 prosentin osuuksin informaatio ja viestintä, hallinto- ja tukipalvelut ja ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta. Seuraaville sijoille 7–8 prosentin osuuksin sijoittuivat rakentaminen, rahoitustoiminta, kuljetus ja varastointi sekä teollisuus. Helsingissä on noin 40 000 yritystä. Suurin osa Helsingissä toimivista yrityksistä on pieniä, alle 50 henkeä työllistäviä yrityksiä. Kuitenkin suurten ja keskisuurten yritysten osuus kaikkien kaupungissa toimivien yritysten henkilöstöstä on peräti 49 %, vaikka näiden yritysten osuus toimipaikoista on vain noin 3 %.

Toisen asteen koulutuksen järjestäjäverkko on Helsingissä tiheä. Helsingissä on yli 30 ammatillisen koulutuksen järjestäjää ja 21 lukiokoulutuksen järjestäjää. Helsingin kaupunki on ylivoimaisesti suurin lukiokoulutuksen (noin 8 000 opiskelijaa, 16 lukiota) ja ammatillisen koulutuksen järjestäjä (yli 8 000 valtionosuuteen oikeuttavaa opiskelijaa Stadin ammattiopistossa ja Stadin aikuisopistossa). Muiden ammatillisen koulutuksen järjestäjien valtionosuuteen oikeuttavien opiskelijoiden määrä vaihtelee 30 – 2 000 opiskelijan välillä. Lukiokoulutuksessa yksityisten koulutuksen järjestäjien ja valtion ylläpitämien lukioden opiskelijamäärä vaihtelee vajaasta sadasta 450 opiskelijaan. Helsingin sisällä toisen asteen oppilaitokset sijaitsevat pääasiassa keskustan alueella ja läntisessä Helsingissä.

Helsingissä toisen asteen koulutuksessa opiskelijoita on reilusti yli 40 000. Ammatillisessa peruskoulutuksessa opiskelijoita on noin 21 000 ja lisäkoulutuksessa noin 12 000. Päivälukioissa opiskelee noin 13 000 opiskelijaa. Muista kunnista tulevia opiskelijoita on noin 30 %. Helsingin ruotsinkielisessä lukiokoulutuksessa noin 40 % opiskelijoista on muista kunnista.

Pääkaupunkiseudun ja muun Uudenmaan järjestäjäverkon tiivistämisellä tulee todennäköisesti olemaan vaikutusta myös Helsingin

toisen asteen koulutuksen verkkoon. Jos järjestäjäverkko harvenee muualla Uudellamaalla, on oletettavaa, että entistä enemmän opiskelijoita hakeutuu opiskelemaan Helsinkiin.

Tiheän järjestäjäverkon vaikutukset koulutukseen hakeutumiseen, opintojen keskeyttämiseen ja läpäisyyn sekä yksilöllisten opintopolkujen rakentamiseen

Usean erikokoisen koulutuksen järjestäjän muodostama toisen asteen koulutusverkko näyttäytyy koulutukseen hakeutuvalle sirpaleisena ja vaikeasti hahmotettavana kokonaisuutena. Joustavien ja yksilöllisten opintopolkujen rakentaminen sekä tutkinnon osien suorittaminen eri koulutuksen järjestäjien tarjonnasta on haastavaa. Ongelmana on myös erilaisten rakenteiden, järjestelmien ja toimintakäytäntöjen yhteensovittaminen yksilöllisiä opintopolkua rakennettaessa eri koulutuksen järjestäjien koulutuksiin.

Kun opintojen keskeyttäminen ja läpäisy lasketaan koulutuksen järjestäjittäin, eikä esimerkiksi alueellisesti, Helsingissä sijaitsevat koulutuksen järjestäjät ovat epäsuotuisammassa asemassa verrattuna muuhun maahan, jossa alueella on useimmiten vain yksi ammatillisen ja yksi lukiokoulutuksen järjestäjä. Tässä epätasapainoisessa tilanteessa opintojen keskeyttämisiä tulee paljon kaikille koulutuksen järjestäjille, kun opiskelijat vaihtavat opiskelemaan eri koulutuksen järjestäjien koulutuksiin. Erityisesti tämä epätasapaino näkyy ammatillisessa koulutuksessa, jossa Helsingin kaupunki on ainut monialainen koulutuksen järjestäjä ja muut pääosin yksialaisia. Helsingin kaupungillakaan ei ole järjestämisluvassaan kaikkia aloja kuten muualla Suomessa sijaitsevilla suurilla koulutuksen järjestäjillä. Esimerkiksi opiskelijan väärä alan valinta johtaa helposti opintojen keskeyttämiseen yhdellä koulutuksen järjestäjällä ja opintojen aloittamiseen toisella. Jos yhdellä ja samalla koulutuksen järjestäjällä on tarjottavanaan kaikki koulutusalat, opintojen keskeyttämistä ei tapahdu samassa määrin.

Jotta joustavat ja yksilölliset opintopolut voisivat toteutua ja sitä kautta koulutuksen läpäisy tehostua, koulutuksen järjestäjien tulisi tehdä tiivistä yhteistyötä keskenään, mitä esityksessä tavoitellaankin. Kuten lakiesityksen perusteluissa todetaan, suuremmilla ja vahvemmillä koulutuksen järjestäjillä olisi laajemman koulutustehtävänsä puitteissa suurempi liikkumavara ja siten paremmat mahdollisuudet vastata joustavasti muuttuviin koulutustarpeisiin alueilla. Näin opiskelijaliikkuvuus voisi toteutua nykyistä tasapuolisemmin ja väestö- ja hakijamuutosten aiheuttamat riskit olisivat hallittavissa. Helsingissä enemmän tasavahvaiset koulutuksen järjestäjät pystyisivät paremmin ja tehokkaammin ottamaan huomioon erilaisten oppijoiden tarpeet ja myös koulutuspolkujen räätälöinnin

maahanmuuttajataustaisille nuorille ja siten huolehtimaan yhteistyössä nuorisotakuun toteuttamisesta.

Erilliset järjestämisluvut ammatillisessa koulutuksessa

Opetuslautakunta kiinnittää huomiota ammatillisen koulutuksen moniin järjestämislupiin. On perusteltua, että suurelle monialaiselle koulutuksen järjestäjälle tulisi myöntää yhdessä luvassa ammatillisen peruskoulutuksen ja lisäkoulutuksen järjestämis lupa oppilaitosmuotoiseen, näyttötutkintoina suoritettaviin tutkintoihin ja niihin valmistavaan koulutukseen ja oppisopimuskoulutukseen. Tämä takaa kustannustehokkaamman koulutuksen järjestämisen, koska silloin voidaan sekä nuorten että aikuisten ammatillisessa koulutuksessa hyödyntää yhteisiä tiloja, koneita ja laitteita ja rakentaa joustavasti yksilöllisiä koulutuspolkuja opiskelijoille.

Esityksessä jää epäselväksi, minkä luvan piiriin nuorten oppisopimuskoulutus kuuluisi. Oppisopimuskoulutuksena järjestettävien ammatillisten perustutkintojen ja niihin valmistavan koulutuksen järjestämisestä säädettäisiin esityksen mukaan ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa, joka koskee vain näyttötutkintoina suoritettavia tutkintoja ja niihin valmistavaa koulutusta. Nuorten oppisopimuskoulutuksena järjestettäviä ammatillisia perustutkintoja pitäisi voida järjestää myös opetussuunnitelmaperusteisena koulutuksena. Lakiesityksen perusteluissa todetaan, että oppisopimuskoulutuksen järjestäminen on osa aikuiskoulutustehtävää. Vaikuttaakin sille, että nuorten oppisopimuskoulutuksen lupaa ei ole pohdittu esityksessä riittävästi, vaikka nuorten oppisopimuskoulutuksen ennakkojaksoa ollaan parhaillaan liittämässä valmistavan koulutuksen, valman, osaksi ja tavoitteena on myös 2 + 1 –mallin laajentaminen.

Opetuslautakunta pitää hyvänä, että oppisopimuskoulutuksen järjestämiseen liittyvää osaamista sekä järjestämisedellytyksiä arvioidaan kokonaisuutena erikseen. Opetuslautakunta esittää, että oppisopimuskoulutuksen viranomaistehtävät määritellään selkeästi kunnalliseksi tehtäväksi, jolloin sitä hoitaisivat kunnat yksin tai yhdessä. Näin oppisopimuskoulutuksen sekava kenttä selkiytyisi ainakin pääkaupunkiseudulla, mikä yhtenäistäisi koulutuksen toimintatapoja ja käytäntöjä yritysten, työpaikkojen, oppilaitosten ja opiskelijoiden osalta ja parantaisi siten oppisopimuskoulutuksen laatua

Lukiokoulutuksen erityinen koulutustehtävä

Opetuslautakunta esittää, että lukiokoulutuksen erityinen koulutustehtävä myönnetään niille koulutuksen järjestäjille, joilla on vahva osaaminen ja kokemus erityisen koulutustehtävän

järjestämisestä ja riittävät resurssit sen järjestämiseen valtakunnallisesti vetovoimaisella tavalla. Luontevaa olisi, että Helsingin kaupunki pääkaupunkina sekä pitkän kokemuksen ja erinomaiset tulokset omaavana usean erityisen koulutustehtävän kouluttajana jatkaa edelleen tätä toimintaa laajasti ja monipuolisesti. Ruotsinkielisessä lukiokoulutuksessa Helsingin kaupungilla on erityisen tehtävän kouluttajan vastuu ei ainoastaan pääkaupunkiseudulla vaan koko Etelä-Suomen alueella.

Lausunnon keskeinen sisältö

Opetuslautakunta pitää tarkoituksenmukaisina niukkenevien resurssien ja kasvavien haasteiden olosuhteissa esityksen tavoitteita lukiokoulutuksen ja ammatillisen perus- ja lisäkoulutuksen järjestäjäverkon tiivistämisestä, entistä vahvemmista koulutuksen järjestäjistä, koulutuksen alueellisesta saavutettavuudesta ja yhteistyöstä koulutuksen järjestäjien kesken.

Helsinki poikkeaa muusta Suomesta, Uudestamaasta ja myös pääkaupunkiseudusta elinkeinorakenteen, koulutuksen järjestäjäverkon ja opiskelijamäärän volyymin osalta. Helsingissä on huomattavasti enemmän kuin muualla työpaikkoja, koulutuksen järjestäjiä ja opiskelijoita. Näin Helsinki muodostaa oman alueensa koottaessa toisen asteen koulutuksen järjestäjäverkkoa.

Toisen asteen koulutuksen järjestäjäverkko on Helsingissä tiheä. Helsingissä on yli 30 ammatillisen koulutuksen järjestäjää ja 21 lukiokoulutuksen järjestäjää. Usean erikokoisen koulutuksen järjestäjän muodostama koulutusverkko näyttäytyy koulutukseen hakeutuvalla sirpaleisena ja vaikeasti hahmotettavana kokonaisuutena. Joustavien ja yksilöllisten opintopolkujen rakentaminen sekä tutkinnon osien suorittaminen eri koulutuksen järjestäjien tarjonnasta on haastavaa. Kun opintojen keskeyttäminen ja läpäisy lasketaan koulutuksen järjestäjittäin, eikä esimerkiksi alueellisesti, opintojen keskeyttämisistä tulee paljon kaikille koulutuksen järjestäjille, kun opiskelijat vaihtavat opiskelemaan eri koulutuksen järjestäjien koulutuksiin.

Suurelle monialaiselle koulutuksen järjestäjälle tulisi myöntää yhdessä luvassa ammatillisen peruskoulutuksen ja lisäkoulutuksen järjestämislupa oppilaitosmuotoiseen, näyttötutkintoina suoritettaviin tutkintoihin ja niihin valmistavaan koulutukseen ja oppisopimuskoulutukseen. Tämä takaa kustannustehokkaamman ja laadukkaamman koulutuksen järjestämisen.

Esityksessä jää epäselväksi, minkä luvan piiriin nuorten oppisopimuskoulutus kuuluisi. Oppisopimuskoulutuksen viranomaistehtävät tulisi määritellä selkeästi kunnalliseksi tehtäväksi,

jolloin sitä hoitaisivat kunnat yksin tai yhdessä. Näin oppisopimuskoulutuksen sekava kenttä selkiytyisi ainakin pääkaupunkiseudulla, mikä yhtenäistäisi koulutuksen toimintatapoja ja käytäntöjä parantaisi oppisopimuskoulutuksen laatua.

Lukiokoulutuksen erityinen koulutustehtävä tulisi myöntää niille koulutuksen järjestäjille, joilla on vahva osaaminen ja kokemus erityisen koulutustehtävän järjestämisestä ja riittävät resurssit sen järjestämiseen valtakunnallisesti vetovoimaisella tavalla

Esittelijän perustelut

Opetuslautakunnalta on pyydetty lausunto kaupunginhallitukselle luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi lukiolain, ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain, ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain sekä vapaasta sivistystyöstä annetun lain 4 §:n muuttamisesta.

Esityksen tavoitteena ovat vahvat koulutuksen järjestäjät ja ylläpitäjät, jotka kykenevät vastaamaan työelämän, yksilöiden ja yhteiskunnan muuttuviin ja kasvaviin osaamistarpeisiin. Uudistuksessa tavoitteena on vahvistaa myös alueen lukiokoulutuksen, ammatillisen koulutuksen, korkeakoulujen ja vapaan sivistystyön oppilaitosten välistä yhteistyötä. Uudistuksessa turvataan opiskelijoiden jatko-opintoihin sekä työelämän tarpeisiin vastaavan koulutuksen alueellinen saavutettavuus.

Esitys on osa hallituksen rakennepoliittisen ohjelman toimeenpanoa. Muutokset kohdentuvat järjestämisluvien ja ylläpitämisluvien määrittämistä ja myöntämisedellytyksiä koskeviin säännöksiin. Lainsäädännöllä kumotaan voimassaolevat lukio-, ammatillisen perus- ja ammatillisen aikuiskoulutuksen järjestäjien järjestämisluvut. Lainsäädännön pohjalta käynnistetään järjestämislupia koskeva haku vuoden 2015 alussa. Opetus- ja kulttuuriministeriö päättää uusista järjestämisluvista 1.3.2016 mennessä.

Esittelijä

opetustoimen johtaja
Rauno Jarnila

Lisätiedot

Arja Kukkonen, ohjauspalveluiden päällikkö, puhelin: 310 86659
arja.kukkonen(a)hel.fi
Liisa Pohjolainen, linjanjohtaja, puhelin: 310 86850
liisa.pohjolainen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Järjestämisverkkoon liittyvä lausuntopyyntö
- 2 Järjestäjäverkko lakiesitysluonnos

7

Opetuslautakunnan tekemän toimivallan siirtämisestä koskevan päätöksen 14.12.2010 (§ 326) kumoaminen

HEL 2014-011045 T 00 01 00

Päätösehdotus

Opetuslautakunta päättää kumota 14.12.2010 (§ 326) tekemänsä päätöksen päätösvallan siirtämisestä ruotsinkielisen lasten päivähoidon paikkojen määrästä päättämisestä.

Esittelijän perustelut

Opetuslautakunta on 14.12.2010 (§ 326) päättänyt opetustoimen johtosäännön 4 §:n 1 momentin 20 kohdan nojalla määrätä, että

- ruotsinkielisen päivähoido- ja koulutuslinjan linjanjohtaja päättää ruotsinkielisen lasten päivähoidon osalta pysyvistä paikkojen määrän muutoksista, kun muutos on enintään yhden ryhmän (21 paikkaa) suuruinen, sekä kaikista määräaikaista paikkojen muutoksista.

- ruotsinkielisen päivähoido- ja koulutuslinjan linjanjohtaja päättää lisäksi paikkojen siirtämisestä päivähoitoyksiköstä toiseen silloin, kun paikkojen kokonaismäärä ei muutu.

Uusi opetustoimen johtosääntö on tullut voimaan 1.9.2014.

Johtosäännön 5 §:n 2 momentin mukaan ruotsinkielisen jaoston tehtävänä on päättää ruotsinkielisen lasten päivähoidon paikkojen määrästä ja toimintayksiköiden aukioloajoista sekä hyväksyä perusteet, joiden mukaan viranhaltija päättää mainituista asioista. Aiemmin tehtävä kuului opetuslautakunnalle. Koska toimivalta asiassa ei enää kuulu opetuslautakunnalle, pitää ko. päätös kumota.

Esittelijä

opetustoimen johtaja
Rauno Järnala

Lisätiedot

Anu Kangaste, lakimies, puhelin: 310 87180
anu.kangaste(a)hel.fi

8

**Opetuslautakunnan tekemän päätöksen 14.12.2010 (§ 327)
kumoaminen**

HEL 2014-012666 T 00 01 00

Päätösehdotus

Opetuslautakunta päättää kumota 14.12.2010 (§ 327) tekemänsä päätöksen ruotsinkielisen lasten päivähoidon toimintayksiköiden aukioloajoista päättämisestä.

Esittelijän perustelut

Opetuslautakunta on 14.12.2010 (§ 327) päättänyt opetustoimen johtosäännön 4 §:n 1 momentin 20 kohdan nojalla, että

- ruotsinkielisen päivähoidon- ja koulutuslinjan linjanjohtaja päättää enintään kuukauden kestävästä ruotsinkielisen lasten päivähoidon toimipisteiden sulkemisesta kokonaan tai osittain

- päivähoidon alueen päällikkö päättää enintään viisi (5) päivää kestävästä toimipisteiden sulkemisesta kokonaan tai osittain sekä enintään viikon kestävästä, kestoaltaan korkeintaan kahden (2) tunnin pituisesta poikkeuksesta aukioloajoissa.

Uusi opetustoimen johtosääntö on tullut voimaan 1.9.2014.

Johtosäännön 5 §:n 2 momentin mukaan ruotsinkielisen jaoston tehtävänä on päättää ruotsinkielisen lasten päivähoidon paikkojen määrästä ja toimintayksiköiden aukioloajoista sekä hyväksyä perusteet, joiden mukaan viranhaltija päättää mainituista asioista. Aiemmin tehtävä kuului opetuslautakunnalle. Koska toimivalta asiassa ei enää kuulu opetuslautakunnalle, pitää ko. päätös kumota.

Esittelijä

opetustoimen johtaja
Rauno Järnala

Lisätiedot

Kati Laaksonen, lakimies, puhelin: 310 86628
kati.laaksonen(a)hel.fi

9

**Opetusviraston vuoden 2015 talousarvioehdotusta ja vuosien
2015–2017 taloussuunnitelmaehdotusta koskeva oikaisuvaatimus**

HEL 2014-012092 T 02 02 00

Päätösehdotus

Opetuslautakunta päättää jättää tutkimatta Helsingin seudun erilaiset oppijat ry:n opetuslautakunnan 27.5.2014 (§ 95) tekemää päätöstä koskevan oikaisuvaatimuksen, koska opetuslautakunnan päätöksessä on kyse valmistelupäätöksestä. Opetuslautakunta viittaa perusteluinaan esittelijän esittämiin seikkoihin.

Esittelijän perustelut

Opetuslautakunta on 27.5.2014 (§ 95) esittänyt kaupunginhallitukselle opetusviraston vuoden 2015 talousarvioehdotuksen ja vuosien 2015–2017 taloussuunnitelmaehdotuksen A-osaan sisältyvine perusteluineen.

Päätöksestä on tehty 3.10.2014 Helsingin kaupungin kirjaamoon saapunut oikaisuvaatimus.

Kuntalain 89 §:n 1 momentin mukaan kunnanhallituksen ja lautakunnan, niiden jaoston sekä niiden alaisen viranomaisen päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen.

Kuntalain 91 §:n mukaan päätöksestä, joka koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa tehdä oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta.

Kuntalain 65 §:n 1 momentin mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio. Sen hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnittelukausi).

Opetuslautakunnan päätöksessä on kysymys kuntalain 65 §:n 1 momentissa valtuuston päätettäväksi säädetyn talousarvion ja taloussuunnitelman valmistelusta, eikä siitä siten saa tehdä oikaisuvaatimusta.

Edellä olevan perusteella esittelijä esittää, että oikaisuvaatimus tulee jättää tutkimatta.

Esittelijä

opetustoimen johtaja
Rauno Järnala

Lisätiedot

Anu Kangaste, lakimies, puhelin: 310 87180
anu.kangaste(a)hel.fi

Liitteet

1 HEL 2014-012092 Oikaisuvaatimus 2.10.2014

Otteet

Ote
Otteensaaja

Otteen liitteet
Esitysteksti
Kunnallisvalitus,
oikaisuvaatimuksen johdosta
annettu päätös

10

**Hankintaoikaisuvaatimus koskien psykologien ja kuraattoreiden
työnohjauksen hankintaa**

HEL 2014-005710 T 02 08 02 00

Päätösehdotus

Opetuslautakunta päättää hylätä opetustoimen johtajan 16.9.2014 tekemää psykologien ja kuraattoreiden työnohjauksen hankintapäätöstä koskevan ***** hankintaoikaisuvaatimuksen, koska oikaisuvaatimuksessa esitetyt perusteet eivät anna aihetta päätöksen muuttamiseen. Perusteluinaan opetuslautakunta viittaa esittelijän esittämiin seikkoihin.

Esittelijän perustelut

Opetusviraston tila- ja hankintapalvelut kilpailutti psykologien ja kuraattoreiden työnohjauksen hankinnan tarjouspyynnöllä ajalle 1.10.2014 – 30.9.2016. Hankintamenettelynä käytettiin avointa menettelyä ja hankinnasta ilmoitettiin 12.6.2014 sähköisessä HILMA-tietokannassa sekä opetusviraston internetsivuilla. Hankintayksikkö vastaanotti määräaikaan 3.7.2014 klo 12.00 mennessä 48 tarjousta, joista 35 tarjousta hyväksyttiin mukaan tarjousvertailuun. Tarjouksista 13 hylättiin tarjouspyynnön vastaisina. Opetustoimen johtaja teki asiassa hankintapäätöksen 16.9.2014.

Tarjouspyynnön vastaisena hylätyn tarjouksen tehnyt yksityinen ammatinharjoittaja ***** teki määräajassa 18.9.2014 vaatimuksen hankintaoikaisusta. Hän jätti tarjouksen koskien koulupsykologien työnohjausta. Hankintaoikaisun tekijä esittää, että hankintayksikkö on hylännyt hänen tekemänsä tarjouksen virheellisin perustein, vaikka hänellä on vaativan erityistason psykoterapeutin pätevyys ja Kognitiivisen psykoterapian yhdistys ry:n myöntämä kouluttajapätevyys. Hänen mielestään hylkääminen perustuu muotoseikkaan, koska hänellä ei ole vaadittua työnohjaajakoulutusta. Hankintaoikaisun tekijä vaatii, että hänen koulutuksensa hyväksytään vaadittuna koulutuksena ja tarjous käsitellään tämän mukaisesti. Vaatimukset perusteluineen ilmenevät tarkemmin hankintaoikaisuvaatimuksesta, joka on esityslistan liitteenä.

Hankintayksiköllä on ollut oikeus ja myös velvollisuus hylätä yksityisen ammatinharjoittajan ***** jättämä tarjous, sillä hänellä ei ollut tarjouspyynnössä vähimmäisvaatimuksena vaadittua Suomen työnohjaajat ry:n koulutussuosituksen mukaista koulutusta ja tarjoaja

tuli siten julkisista hankinnoista annetun lain 56 §:n mukaisesti sulkea pois tarjouskilpailusta.

Esittelijä

opetustoimen johtaja
Rauno Järnala

Lisätiedot

Juha Kouvonen, palvelupäällikkö, puhelin: 310 89498
juha.kouvonen(a)hel.fi

Liitteet

1 Oikaisuvaatimus

Otteet

Ote
Otteen saajat

Otteen liitteet
Muutoksenhakukielto, hankinnat
Esitysteksti

Päätöshistoria

Opetustoimen johtaja 16.09.2014 § 59

11

Opetuslautakunnan kokousajat kevätkaudella 2015

HEL 2014-012363 T 00 00 02

Päätösehdotus

Opetuslautakunta päättää kokoontua kevätkaudella 2015 tiistaisin seuraavasti:

27.1.2015	klo 16.00
24.2.2015	klo 16.00
17.3.2015	klo 16.00
14.4.2015	klo 16.00
5.5.2015	klo 16.00
26.5.2015	klo 16.00
16.6.2015	klo 16.00

Esittelijän perustelut

Helsingin kaupungin hallintosäännön 3 §:n nojalla opetuslautakunta kokoontuu päättäminään aikoina sekä lisäksi puheenjohtajan tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtajan kutsusta.

Esittelijä

opetustoimen johtaja
Rauno Jarnila

Lisätiedot

Merja Aalto-Setälä, lakimies, puhelin: 310 86350
merja.aalto-setala(a)hel.fi

Otteet

Ote

Otteensaajat

1

Opetuslautakunnalle osoitettu 10.10.2014 päivätty kirje

HEL 2014-012360 T 01 00 00 03

Päätösehdotus

Opetuslautakunta päättää merkitä kirjeen tiedoksi.

Esittelijän perustelut

Peruskoulujen ja lukioiden toistaiseksi (vakinaisesti) täytettävät opettajavirat ja tuntiopettajien tehtävät julistetaan keskitetysti haettavaksi julkisella hakumenettelyllä vuosittain tammi-helmikuussa. Virat ja tehtävät täytetään seuraavan lukuvuoden alusta lukien. Rekrytointi koordinoidaan keskitetysti yleissivistävän koulutuksen osalta opetusvirastossa.

Keväällä huhtikuusta alkaen haetaan opettajat seuraavan lukuvuoden määräaikaisiin tehtäviin.

Rekrytinnin koordinoinnilla varmistetaan vakinaisen henkilöstön palvelussuhdeturva kaupungin linjausten mukaisesti. Virkahakujen yhteydessä vakinaisia opettajia siirretään koulujen välillä, kun palveluverkon muutokset tuottavat koulujen lakkauttamis- ja yhdistymistilanteita tai, jos kouluissa muista syistä ei ole opettajaviran edellyttämiä tunteja, sekä mahdollistetaan henkilöstön oma-aloitteinen tehtäväkierto. Kevään määräaikaisten opetustehtävien haun yhteydessä varmistetaan vakinaisten opettajien opetusvelvollisuuden täyttyminen ja haetaan tarvittaessa opettajille puuttuvat tunnit tulevaisuudeksi.

Opetusvirasto ohjeistaa kouluja lukuvuosittain toistaiseksi täytettävien opettajan virkojen ja tuntiopettajan tehtävien haettavaksi julistamisesta. Samoin lukuvuosittain kouluja ohjeistetaan opetustehtävien täyttämisestä määräajaksi seuraavaksi lukuvuodeksi ja vakinaisten opettajien opetusvelvollisuuden täyttymisestä.

Opetusviraston henkilöstösuunnitelmatyössä pyritään opettajavirkojen ja tuntiopettajien tarkoituksenmukaiseen mitoittamiseen ja rakenteeseen.

Tavoitteena on, että opetusviraston tarjoamat opetustehtävät ovat myös rekrytointinäkökulmasta houkuttelevia, jotta tehtäviin saadaan rekrytoitua kelpoisia opettajia ja opetusviraston kelpoisuustavoitteet on mahdollista saavuttaa.

Opetustunneissa on kuitenkin vakiintumattomuutta lukuvuosittain oppilasmäärän vaihtelun vuoksi ja oppilaiden ainevalintojen perusteella.

Kirjeen lähettäjän palvelussuhdeasiaa käsitellään seuraavassa asiakohdassa.

Esittelijä

linjanjohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Virve Kemppe, henkilöstösuunnittelija, puhelin: 310 86293
virve.kempe(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Helsingin kaupungin työntekijöiden yhdenvertainen kohtelu, esimies- ja johtotehtävien hoitaminen sekä opetusviraston toiminta

2

Selitys Helsingin hallinto-oikeudelle hallintoriita-asian johdosta

HEL 2014-011762 T 03 01 01

Lausuntoehdotus

Opetuslautakunta antaa seuraavan lausunnon:

Helsingin hallinto-oikeus on pyytänyt 24.9.2014 kaupunginhallitusta antamaan selityksen ***** hallintoriita-asian (vahvistuskanne) johdosta.

Kaupungin ja opetuslautakunnan puhevallan käyttäminen

Helsingin kaupungin opetustoimen johtosäännön 21 §:n 2 momentin mukaan lautakunta käyttää kaupungin ja lautakunnan puhevaltaa lautakunnan päätöksiä koskevissa muutoksenhakuasioissa. Kyseessä olevassa tapauksessa hallintoriita-asia voidaan rinnastaa muutoksenhakuasiaan ja em. määräystä tulkitaan siten, että selityksen hallinto-oikeudelle tässä tapauksessa antaa opetuslautakunta.

***** on pyytänyt Helsingin hallinto-oikeutta vahvistamaan, että hänen virkasuhteensa määräaikaaisuudelle ei ole olemassa kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain 1 luvun 3 §:n mukaista perustetta ja hänet on näin ollen otettu ilman pätevää syytä useaan peräkkäiseen määräaikaiseen opettajan virkasuhteeseen. Hän pyytää myös Helsingin kaupungin velvoittamista korvaamaan oikeudenkäyntikulunsa korkolain 4 §:n 1 momentin mukaisine viivästyskorkeineen kuuden kuukauden kuluttu tuomioistuimen päätöspäivästä lukien.

***** toteaa kirjelmässään tulleen Helsingin kaupungin palvelukseen ensimmäisen kerran 1.1.1988 ja toimineensa kahdeksantoista vuoden ajan määräaikaisena sivutoimisena tuntiopettajana vuosittain ajalla 1.9.-30.5. Vuodesta 2006 alkaen hän on toiminut ilman päivänkään katkosta joko pää- tai sivutoimisena tuntiopettajana koko lukuvuoden eli 1.8.-31.7. Viimeisimmässä virkamääräyksessä, joka on tehty ajalle 1.8.2014-31.7.2015, määräaikaisuuden perustetta ei ole lainkaan mainittu. Muissa virkamääräyksissä määräaikaisuuden perusteeksi on kirjattu toimintojen vakiintumattomuus ja/tai tehtävän kausiluonteisuus, lyhytkestoisuus tai tilapäinen lisähenkilöstön tarve. Hän katsoo, että hänet olisi tullut ottaa toistaiseksi voimassa olevaan päätoimiseen tuntiopettajan virkasuhteeseen viimeistään 1.8.2006.

Toistuviin peräkkäisiin määräaikaisiin virkasuhteisiin ei ***** mukaan ole ollut kunnallisesta viranhaltijasta annetussa laissa säädettyjä perusteita. Syynä ei ole ollut hänen oma pyyntö, aito yksittäinen sijaisuus tai aidosti avoinna olevaan virkasuhteeseen kuuluvien tehtävien hoidon järjestäminen tilapäisesti tai muukaan siihen rinnastettava kaupungin toimintaan liittyvä määräaikaista virkasuhdetta edellyttävä seikka. Tehtävän luonne ei myöskään edellytä määräaikaisen palvelussuhteen käyttämistä.

Helsingin kaupungin linjausten mukaan vakinaiselle henkilöstölle turvataan pysyvä palvelussuhde. Tämän vuoksi opetusvirasto varmistaa, että kaikkien vakinaisessa palvelussuhteessa olevien opettajien opetusvelvollisuus täyttyy ennen kuin opettajan tehtäviä julistetaan haettavaksi vakinaisesti tai määräaikaisesti. Koulujen ja oppilaitosten tulee tehdä yhteistyötä, jotta jokaisen opettajan opetusvelvollisuus ja päätoimisuus saadaan täytettyä silloinkin, kun omassa koulussa kyseiselle opettajalle ei ole hänen virkaansa tai päätoimisen tuntiopettajan tehtävään kuuluvia tunteja tarpeeksi.

***** on kelpoisuus harvinaisissa kielissä (italia ja ranska), joiden jatkuvuudesta on ollut ja on edelleen niukkuutta ja epävarmuutta. Lukuvuosittain tunteja on jouduttu järjestelemään lukioden yhteistyönä vakituisille opettajille, jotta näiden opetusvelvollisuus tai päätoimisuus täyttyisi.

Mikäli ***** olisi kelpoisuus harvinaisten kielten lisäksi englannin tai ruotsin kielen opettamiseen, niin hänen olisi huomattavasti helpompi työllistyä vakituisen ja jopa päätoimisen palvelussuhteeseen. Helsingin kaupunki julistaa haettavaksi myös kaikki sivutoimiset tehtävät, joissa ei ole kelpoisuusvaatimukset täyttävää hoitajaa, jolloin ne opettajat, joilla on vähän tunteja voivat hakea myös niitä.

Kunnallisen opetushenkilöstön virka- ja työehtosopimuksen mukaan tuntiopettaja on päätoiminen, mikäli hän opettaa yhdessä tai useammassa koulussa tai oppilaitoksessa yhteensä vähintään 16 luokkatuntia viikossa. Aikuislukiossa päätoimisuuden raja on 14 luokkatuntia. Jos päätoimisuus ei täyty, opettaja on sivutoiminen tuntiopettaja.

Liitteenä on taulukko ko. opettajan palvelussuhteista ajalla 1.8.1988-1.8.2015. Viikkotuntimääristä on tieto opetusviraston henkilörekisterissä 1.8.1999 alkaen. Kuten taulukosta ilmenee, hän on toiminut tuntiopettajana yhdenjaksoisesti 1.8.1988 lähtien. Opetusviraston henkilörekisteritietojen mukaan hänet on palkattu aina ajalle 1.8.-31.7., ei ajalle 1.9.-30.5. kuten kirjelmässä todetaan. ***** tuntimäärät ovat olleet pääasiassa sellaisia, että niiden

perusteella tuntiopettajan tehtävä on ollut sivutoiminen (tuntimäärät ovat vaihdelleet 1-13 välillä). Päätoimisuus on täytynyt vain kolmena lukuvuotena eli silloin, kun hän on opettanut epäpätevänä myös englantia tai ruotsia. Näin ollen vaatimus siitä, että hänet olisi tullut ottaa päätoimisen tuntiopettajan tehtävään, on perusteeton.

Ko. lukiossa oli haettavana ajalla 19.1.-6.2.2014 vakinainen tuntiopettajan tehtävä (italia ja ranska) 1.8.2014 alkaen. Ko. opettaja haki kyseistä tehtävää. Johtokunta päätti kuitenkin jättää tehtävän täyttämättä. Rehtori otti ***** italian ja ranskan kielen tuntiopettajaksi määrääjäksi lukuvuodeksi 2014-2015. Viranhoidtomääräykseen ei ole merkitty määräaikaaisuuden syytä kuten kirjelmässään todetaan. Seuraava mahdollisuus kyseisen tehtävän täyttämiseen vakituisesti on lukuvuoden 2015-2016 alusta.

Helsingin opetustoimen johtosäännön 20 §:n 5 momentin mukaan opettajanviran haltijan ja tuntiopettajan ottaa peruskoulussa ja lukiossa johtokunta. Määräaikaisen opettajanviran haltijan ja tuntiopettajan ottaa rehtori. Opetusvirasto pyrkii ohjeistamalla vaikuttamaan siihen, että pitkään määräaikaisena ollut opettaja on otettava vakituisen palvelussuhteeseen, toimivalta on kuitenkin johtokunnalla.

Vaatimus oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta kiistetään määrältään ja perusteiltaan.

Esittelijä

linjanjohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Aira Saarni, henkilöstölakimies, puhelin: 310 86748
aira.saarni(a)hel.fi
Virve Kemppe, henkilöstösuunnittelija, puhelin: 310 86293
virve.kemppi(a)hel.fi

Liitteet

- 1 HEL 2014-011762 Helsingin hallinto-oikeuden selityspyyntö 24.9.2014
- 2 Myönnetty lisäaika.pdf
- 3 Taulukko palvelussuhteista.pdf

Otteet

Ote
Otteen saaja

Otteen liitteet
Esitysteksti
Liite 3

3

**Hankintaoikaisuvaatimus koskien Stadin ammattiopiston
ihonhoitosarjojen hankintaa (17 §)**

HEL 2014-007137 T 02 08 01 00

Päätösehdotus

Opetuslautakunta päättää hylätä nuoriso- ja aikuiskoulutuslinjan linjanjohtajan 5.6.2014 tekemää Stadin ammattiopiston ihonhoitosarjojen hankintapäätöstä koskevan Toporiina Oy:n hankintaoikaisuvaatimuksen, koska oikaisuvaatimuksessa esitetyt perusteet eivät anna aihetta päätöksen muuttamiseen. Perusteluinaan opetuslautakunta viittaa esittelijän esittämiin seikkoihin.

Esittelijän perustelut

Stadin ammattiopisto kilpailutti tarjouspyynnöllä Stadin ammattiopiston ihonhoitosarjojen kasvotuotteiden hankinnan vuosille 2014 – 2016. Hankintamenettelynä käytettiin avointa menettelyä ja hankinnasta ilmoitettiin 10.4.2014 sähköisessä HILMA-tietokannassa sekä opetusviraston internetsivuilla. Määräaikaan mennessä viisi toimittajaa jätti tarjouksensa. Vastaanotetuista tarjouksista kolme hylättiin tarjouspyynnön vastaisina. Nuoriso- ja aikuiskoulutuslinjan linjanjohtaja teki asiassa hankintapäätöksen 5.6.2014.

Tarjouspyynnön vastaisena hylätyn tarjouksen tehnyt Toporiina Oy teki määräajassa 12.6.2014 vaatimuksen hankintaoikaisusta. Toporiina Oy vaatii, että heidän tarjouksensa tulee huomioida oikaistuna ja heidän tarjoamansa sarja tulee valita parhaana ja sopivimpana. Vaatimus perusteluineen ilmenee tarkemmin Toporiina Oy:n hankintaoikaisuvaatimuksesta, joka on esityslistan liitteenä.

Hankintayksikkö hylkäsi Toporiina Oy:n tarjouksen hintaliitteeseen tehdyn muutoksen vuoksi. Toporiina Oy tarjosi osaa tuotteista kappalehinnoiteltuina, kun tarjouksen hintaliitteessä oli pyydetty ilmoittamaan hinnat millilitraa kohden. Tarjouspyynnön hintaliitteessä pyydettiin erikseen ilmoittamaan hinnat millilitroina vaikka pakkauskoot vaihtelisivatkin. Hintaliitteessä todetaan myös, että mikäli tarjoaja ilmoittaa tarjouspyynnössään tai asiakirjoissaan rajoituksia tai lisäyksiä hintojen muodostumiseen, tarjous hylätään tarjouspyynnön vastaisena.

Toporiina Oy:n tarjous ei ole hintaliitteeseen tarjouspyynnön vastaisesti tehdystä muutoksesta johtuen ollut vertailukelpoinen muiden tarjousten kanssa ja hankintayksiköllä on ollut oikeus julkisista hankinnoista annetun lain 46 §:n mukaisesti sulkea tarjous pois tarjouskilpailusta.

Esittelijä

linjanjohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Juha Kouvonen, palvelupäällikkö, puhelin: 310 89498
juha.kouvonen(a)hel.fi

Liitteet

1 Oikaisuvaatimus Toporiina

Otteet

Ote
Otteen saajat

Otteen liitteet
Muutoksenhakukielto, hankinnat
Esitysteksti

Päätöshistoria

Linjanjohtaja 05.06.2014 § 17

4

Hankintaoikaisuvaatimus koskien koneiden hankintaa puuntyöstö- ja puutyösaliin Stadin ammattiopistolle (H081-14)

HEL 2014-007669 T 02 08 01 00

Päätösehdotus

Opetuslautakunta päättää hylätä Stadin ammattiopiston ja Stadin aikuisopiston rehtorin 22.8.2014 tekemää Stadin ammattiopiston puuntyöstö- ja puutyösaliin koneiden hankintapäätöstä koskevan Projecta Oy:n hankintaoikaisuvaatimuksen, koska oikaisuvaatimuksessa esitetyt perusteet eivät anna aiheutta päätöksen muuttamiseen. Perusteluinaan opetuslautakunta viittaa esittelijän esittämiin seikkoihin.

Esittelijän perustelut

Stadin ammattiopisto kilpailutti yhteistyössä Helsingin kaupungin hankintakeskuksen kanssa koneiden hankinnan puuntyöstö- ja puutyösaliin. Hankintamenettelynä käytettiin avointa menettelyä ja hankinnasta ilmoitettiin 13.6.2014 sähköisessä HILMA-tietokannassa sekä sähköisessä kilpailutusjärjestelmässä. Määräaikaan mennessä kolme toimittajaa jätti tarjouksensa. Yksi tarjous hylättiin tarjouspyynnön vastaisena. Stadin ammattiopiston ja Stadin aikuisopiston rehtori teki asiassa hankintapäätöksen 22.8.2014.

Tarjouspyynnön vastaisena hylätyn tarjouksen tehnyt Projecta Oy teki määräajassa 11.9.2014 vaatimuksen hankintaoikaisusta. Projecta Oy vaatii tarjouspyynnön uudelleen laatimista, koska tarjouspyyntö on Projecta Oy:n mukaan vastoin hankintalakia. Projecta Oy:n mukaan tarjouksessa olisi pitänyt hyväksyä osatarjoukset ja että tarjouspyynnössä esitetyt hankinnan kohteen kriteerit olisivat diskriminoivat ja vain yhtä toimittajaa suosivia. Vaatimukset perusteluineen ilmenevät tarkemmin Projecta Oy:n hankintaoikaisuvaatimuksesta, joka on esityslistan liitteenä.

Tarjouspyynnön ehtojen mukaisesti hankinnassa on sovellettu avointa menettelyä, jossa osa- ja vaihtoehtoisia tarjouksia ei hyväksytä. Ammattiopiston toiminnan sujuvuuden ja mahdollisimman häiriöttömän opetuksen kannalta on tärkeää, että puuntyöstö- ja puutyösaliin hankittavat koneet tulevat yhdeltä toimittajalta, jolloin opetustyö, mutta myös koneiden huolto ja korjaus ovat koulun toiminnan kannalta mahdollisimman sujuvia. Tarjouspyynnössä jokaiselle hankittavalle koneelle on hankintayksikön toimesta määritelty opetustyön vaatimuksista lähtevät minimivaatimukset. Tarjoajat ovat voineet tarjota

nämä minimivaatimukset ylittäviä koneita eikä tarjouspyyntö ole näin ollen ollut diskriminoiva ja vain yhtä toimijaa suosiva.

Hankintayksiköllä on julkisista hankinnoista annetun lain 46 §:n mukaisesti ollut oikeus ja velvollisuus sulkea tarjouspyyntöä tai tarjousmenettelyn ehtoja vastaamattomat tarjoukset pois tarjouskilpailusta.

Esittelijä

linjanjohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Juha Kouvonen, palvelupäällikkö, puhelin: 310 89498
juha.kouvonen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 HEL 2014-007669 Oikaisuvaatimus
- 2 HEL 2014-007669 Saate, oikaisuvaatimus 11.9.2014

Otteet

Ote

Otteen saajat

Otteen liitteet

Muutoksenhakukielto, hankinnat
Esitysteksti

Päätöshistoria

Stadin ammattiopiston ja Stadin aikuisopiston rehtori 22.08.2014 § 124